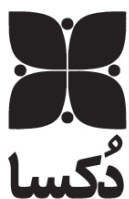

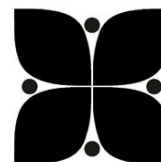
چی؟
چرا به کودکان
تایید گوش کنیم؟

سرشناسه: موريس، كارين؛ Morris, Karin
عنوان و نام پديدآور: چرا بايد به کودکان گوش كنيم؟/ نويسندگان كارين موريس، ديويده كندى، مان گرگورى؛
مترجم عبدالله ابيكچى.
مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگى و هنرى ديده‌گاه كاوش و سازندگى دكسا، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهرى: ۹۴ ص.
شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۵۵۷۱-۸۱-۵
وضعيت فهرست نويسى: فيبا
يادداشت: كتاب حاضر ترجمه سه مقاله از نويسندگان مختلف است
موضوع: کودکان و فلسفه [Children and philosophy]؛ کودکان و بزرگسالان [Children and adults]
شناسه افزوده: كندى، ديويده، ۱۹۴۳ - م. [Kennedy, David]
شناسه افزوده: گرگورى، مان [Gregory, Mann]
شناسه افزوده: ابيكچى، عبدالله، ۱۳۳۹-، مترجم
رده بندى كنگره: B۱۰۵
رده بندى ديويي: ۱۰۸/۳
شماره كتابشناسى ملي: ۹۷۶۱۹۰۱
اطلاعات ركورد كتابشناسى: فيبا

چرا به کودکان باید گوش کنیم؟

نویسندگان: کارین موریس
دیوید کندي
مان گرگوری
مترجم: عبدالله ایپکچی

مؤسسه فرهنگی دکسا

عنوان: چرا باید به کودکان گوش کنیم؟

نویسندگان: کارین موریس، دیوید کندی، مان گرگوری

مترجم: عبدالله ایپکچی

مدیر تولید: بهزاد عبدی

طراح جلد: افرا حسینزاده

صفحه آرا: سمانه حسنزاده

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

قیمت: ۱۲۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۵۷۱-۸۱-۵

مؤسسه فرهنگی دیدگاه کاوش و سازندگی (دکسا)

نشانی: ایران، تهران، صندوق پستی ۱۴۶۵۵۹۴۳

Email: publication@doxa-v.org

تلفن: ۰۲۱۵۴۹۳۲۲۲۲

 doxa__vision

www.doxa-v.org

فهرست

مقدمه	۱
فلسفه با کتاب‌های تصویری (کارین موریس)	۵
منابع	۲۰
چرا باید به کودکان گوش کنیم (دیوید کندی)	۲۵
منابع	۵۶
نقدِ مانِ گرگوری بر کتابِ مارتا نسبام (مانِ گرگوری)	۶۱
منابع	۷۸
ضمیمه ۱	۸۱
ضمیمه ۲	۸۳

مقدمه

خوشبختانه در سال‌های اخیر نهالِ رویکردِ فلسفه برای کودکان که قریب به بیست سال از پرورشِ آغازینِ آن می‌گذرد، جان تازه‌ای گرفته است و در گوشه و کنار سرزمین‌مان شاخه و برگ‌های جدیدی پیدا کرده است. این رویکرد بر بستر مبانی روان‌شناسی رشدِ شناختی و نگاهی نوبه کودک و توانمندی‌هایش و با اتکا به ضروریاتِ نظری و عملی فَبَک (فلسفه برای کودکان) به پیش می‌رود و در جهتِ کسبِ تفکر انتقادی، تفکر خلاق، تفکر مراقبتی و تفکر برای خود، برای کودکان، گام برمی‌دارد. البته در این مسیر آفاتی همچون نگرش‌های ابزارگرایانه به آموزشِ کودکان، تقلیل دادن فَبَک به آموزش تکنیک‌های آموزشی، تاسیس مراکز و انجمن‌هایی برای به دست آوردن نام و مال و برپایی کلاس‌ها و کارگاه‌های بی کیفیت و آسان‌گیر برای دستیابی به مدرکِ مربی‌گری فَبَک، نهال فلسفه برای کودکان را تهدید می‌کند.

اهمیتِ تشخیصِ مسیر درست در روندِ رشد و توسعه فلسفه برای کودکان بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد و تلاشِ مضاعفِ همراهان فَبَک را می‌طلبد. سه مقاله ترجمه شده‌ی این کتاب با توصیه و راهنمایی دکتر سعید ناجی که قدردان ایشان هستم، انجام شده است. از همسرم

پروانه نوروزیان که در ویرایش ترجمه‌ها همراه بود سپاسگزارم.
لازم به ذکر است که نام کتاب برگرفته از عنوان مقاله دوم است.

عبداله ایپکچی - مرداد ۱۴۰۲

پروفسور کارین موريس، فيلسوف و استاد فلسفه تعليم و تربيت دانشگاه کيپ تاون است. وي مدتي نزد متيو لپيمن آموزش ديده و روش آموزش فلسفه او را در کتاب‌هاي تصويري خود به کار برده است. او با پشتوانه و تجربه‌اي که در حوزه‌ي فلسفه‌ي دانشگاهي و شيوه‌ي آموزش در دوران کودکی دارد، فعاليت‌هايش را روي آموزش تسهيل‌گران متمرکز کرده است. کارين در حال حاضر، رئيس شوراي بين‌المللي کندوکاو فلسفي با کودکان است.

فلسفه با کتاب‌های تصویری^۱

پیشینه

آموزش فلسفه‌ورزی با کتاب‌های تصویری، فقط در متن برنامه فلسفه برای کودکان (فبک)^۲ قابل درک است. در سال ۱۹۷۷، زمانی که متیو لیپمن^۳ و همکاران، فلسفه‌آموزی با این برنامه را طراحی کردند، عقاید متفاوتی درباره‌ی بهترین نوع متن مناسب برای آموزش فلسفی وجود داشت. فلسفه برای کودکان به طور ریشه‌ای با رویکردهای دیگر از سه لحاظ متمایز است. نخست آنکه در این روش، رابطه‌ای درهم‌تنیده و جدایی‌ناپذیر بین متن و فلسفه وجود دارد. لیپمن در مشارکت با همکاران انستیتوی پیشبرد فبک^۴ دانشگاه ایالتی مونت کلر در ایالات متحده آمریکا، برنامه‌ی آموزشی جامعی ارائه کرد. لیپمن هفت داستان اختصاصی که به عمد بدون تصویر بودند، به همراه راهنمای تدریس برای هر کتاب، جهت پشتیبانی و راهنمایی آموزگاران در سطوح ابتدایی و متوسطه نوشت. استدلال لیپمن این بود که بدون داشتن برنامه آموزشی، امکان فلسفه‌ورزی به اندازه‌ی بسیار زیادی کاهش پیدا می‌کند.^۵ این برنامه آموزشی به ویژه برای آموزگاران طراحی

1. Philosophy with Picturebooks

2. Philosophy for Children (P4C)

3. Matthew Lipman (1922-2010)

4. The Institute for the Advancement of Philosophy for Children (IAPC)

5. Lipman 1997, p. 1

شده بود که تحصیلات دانشگاهی فلسفه نداشتند. بدین صورت، درس‌نامه آموزشی فبک، الگویی برای فبک و معیاری برای سنجش تمامی روش‌های دیگر شد.

نکته دوم این است که فلسفه تعلیم و تربیت لیپمن و فلسفه‌ای که در تعلیم و تربیت وارد می‌کند، به طور ریشه‌ای، عرصه‌ای را برای تولد شاخه نوینی در فلسفه، فلسفه‌ی کودکی^۱، گشود. برنامه‌های آموزشی فبک با شناخت منطقی^۲ و غیرتجربی^۳ لیپمن از تمامی نظریه‌های قبلی رشد شناختی کودکان عبور کرد؛ نظریه‌هایی که روان‌شناسی رشد کودک، شالوده‌ی ساختار برنامه آموزشی آنان است و متأسفانه هنوز هم به آن نظریه‌ها در نظام آموزشی رایج اهمیت بسیاری داده می‌شود. برنامه فبک، تمرین در برخی از روش‌های تفکر و کشف مداوم مفاهیم فلسفی متداول است و نه بررسی حرفه‌ای مفاهیم فلسفی. تمرین‌ها و طرح گفت‌وگوها در کتاب‌های راهنمای متعددی، به طور منطقی تنظیم شده‌اند که بر اساس شناخت تجربی هماهنگ با مراحل رشد شناختی واقعی کودکان و برگرفته از رفتار آنان در محیط‌های غیرآموزشی است.^۴ درک فلسفی برنامه آموزشی فبک از کودک، بر پایه‌ی رویکرد پساروان‌شناسی رشد^۵ است و نه روان‌شناسی رشد.^۶ روان‌شناسی رشد همواره رویکردی ذاتی‌پندارانه نسبت به کودکان دارد و آن را به توانمندی‌های تمامی کودکان تعمیم داده و پیش‌داوری‌هایی بر اساس سن کودکان ارائه می‌دهد. پیکربندی «کودک به عنوان فیلسوف»^۷ کمک کرد که این رویکردهای تبعیض‌آمیز و محدودکننده، در معرض

1. Philosophy of childhood

2. logically

3. not empirically

4. Lipman 1988, p. 147

5. post-developmental

6. nondevelopmentalist

7. child as philosopher